

ДО
НАУЧНОТО ЖУРИ

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. Веселин Христов Цанков, д.н.
Юридически факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“

на **дисертационен труд**,

на тема:

**„ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА СИСТЕМАТА
НА ЕКОЛОГИЧНОТО ПРАВО В ПОЛША
СЛЕД ПРИЕМАНЕТО В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ“**

автор **Дорота Струс**

за придобиване на научна степен „доктор на науките“

Професионално направление 3.6. "Право"

Докторска програма „Международно право и международни отношения“

2022

гр. Варна

Основната цел на дисертационния труд е анализ на въздействието на интеграционните процеси върху формирането на правната система на Република Полша за опазване на околната среда след присъединяването към Европейския съюз в контекста на процеса на въвеждане и прилагане на екологичното законодателство на ЕС и формулиране на основните принципи, на които се основава правната система в областта на околната среда. Трябва да посоча, че тези въпроси са особено актуални и за Република България. Нещо повече, значителна част от решенията на Съда на ЕС са посветени на тези въпроси и това не е случайно.

Авторът прави посочване, описание и аналитичен преглед законодателни актове във връзка с опазването на околната среда. Сполучлив е анализа на решения на Съда на Европейския съюз, на решения на Конституционния съд и на административните съдилища в Полша. Направен е опит за оценка на ефективността на съществуващите политики, правни решения, и на тяхното влияние върху опазването на околната среда. Използвани са разнообразни изследователски методи.

Дисертацията с обем от 257 страници се състои от въведение, 4 глави, заключение и библиография. Библиографията се състои от 220 източника, в т.ч. 42 нормативни актове, 35 нормативни актове на ЕС, 13 решения от съдебната практика, 26 акта от международното право.

Структурно трудът се състои от четири глави. В първа глава, озаглавена "Система от правни разпоредби за опазване на околната среда в Полша." се прави преглед на формирането на възгледите и концепциите на екологичното право в Полша. Представени са принципите, на които се основава правният модел на опазване на околната среда в Полша. Във втората глава, озаглавена "Административни органи за опазване на околната среда", е направен сполучлив преглед на централните, местните и регионалните административни органи за опазване на околната среда и на промените, въведени в правните разпоредби в областта на разпределението на задачите и компетенциите при назначаването на нови органи в екологичната администрация. В Третата глава, наименувана "Инструменти на правната система за опазване на околната среда" се прави преглед на икономическите способности за опазване на околната среда. Анализът сочи, че прилагането на превантивни функции (такси за стопанско използване на околната среда) и репресивни функции (административни глоби и

увеличени такси) допринася за желаното поведение спрямо околната среда от страна на субектите, които въздействат върху нейните ресурси. В четвъртата глава на дисертацията, озаглавена "Състояние на прилагането на правото на ЕС в областта на околната среда в Полша" се разглежда оценката на качеството на състоянието на околната среда в Полша след присъединяването към Европейския съюз, като се представят примери за закъснения, липсата на приети адекватни правни решения и забележимия напредък в прилагането на правото на ЕС в областта на околната среда.

Основни заключения и изводи:

Моделът на управление на опазването на околната среда в Полша, както на ниво централни, така и на ниво местни административни органи, поражда много съмнения. Ефективността на законовите разпоредби в областта на опазването на околната среда зависи до голяма степен от позицията на органа по отношение на създаването на условия, свързани с опазването на околната среда. Авторът приема, че: *„...по примера на решенията, възприети в някои европейски страни, трябва да се стремим да възложим техническите задачи на агенции, създадени за тази цел, които да отговарят за управлението на екологичните ресурси, които са в компетенциите на министъра на околната среда...”*. Анализира се несъвършенствата на модела на управление на околната среда в системата на разпределение на компетенциите между органите на публичната администрация. Друг извод на автора се отнася до *„...промените в правния модел на опазване на околната среда в Полша, насочени към създаване на правен ред, съответстващ и спазващ един от основните принципи на политиката на Европейския съюз в областта на околната среда, а именно принципа на устойчиво развитие и принципа за постигане на високо ниво и качество на околната среда..”*.

Критичният преглед на съдебни решения на Конституционния съд и на административните съдилища недвусмислено сочи възникващите противоречия между разпоредбите на екологичното право и основните принципи, изразени в правните разпоредби, съдържащи се в Конституцията на Република Полша, както и проблеми, свързани с прилагането на разпоредбите на екологичното право от органите на публичната администрация. Факт е липса на напредък по отношение на подобряването на качеството на въздуха. Сочи се, че: *„...процесът на създаване на правни решения за превръщането на ЕС в ресурсно ефективна, зелена, конкурентоспособна и*

нисковъглеродна икономика със затворен цикъл трябва допълнително да вземе предвид ефективните и доказани практики, разработени от други държави-членки на ЕС, за постигане на гореспоменатите цели..”.

Приемам, че аналитичният преглед и предложения на автора ще окажат влияние върху теорията на правото за опазване на околната среда. Не са представени данни за цялостни по-задълбочени изследвания за оценка на ефективността на системата на екологичното право в Полша след присъединяването към Европейския съюз. Дисертацията ще повлияе на развитието на теорията в областта на правните науки в резултат на точното определяне на несъвършенствата на правната система за опазване на околната среда.

От познавателен интерес е анализът на редица доклади, доклади за състоянието и качеството на основните сектори на околната среда. Направен е преглед на съдебната практика. Проверката на хипотезите ще окаже влияние върху развитието на теорията и научните изследвания в областта на правния модел на опазването на околната среда. Представен е списък с 38 публикации по темата на дисертацията. Считам, че по тема, обем, структура, съдържателна част и използвани източници, предложеният труд, отговаря на изискванията на ЗРАСРБ ПП и на актовете на ВСУ. Приемам, че предложеният дисертационен труд за присъждане на научната степен „доктор на науките“:

- притежава белезите на прецизен, научно – издържан, самостоятелен труд, който е дело на автора; - съществено са обогатени съществуващите знания по въпроса, като са направени обосновани предложения за подобряване на политиката, правната уредба и практика по въпросите на защитата околната среда в Република Полша;

- авторефератът е коректно изготвен и вярно и точно отразява съществените моменти и постижения в дисертационния труд; - направени са необходимите публикации по темата на доктората – 38 на брой.

В Заключение:

Предлагам на научно жури да присъди научната степен „доктор на науките“ на ДОРОТА СТРУС по тема: „ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА СИСТЕМАТА НА ЕКОЛОГИЧНОТО ПРАВО В ПОЛША СЛЕД ПРИЕМАНЕТО В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ”.

17.02.2022 г.

проф. В Цанков, д.н.